

den væsentlige Part af Kirkebylærerens Forretninger gaa over til en Ringer, som jo saa skal ansættes, men det ærede Medlem var meget misfornøjet med, at det ikke blev gennemført straks, og udtalte: „Hvorfor kan man ikke, naar man er kommen til Erkendelse af, at dette er noget, som skal afskaffes, bestemme: „Nu lade vi alle Lærere holde op i Stedet for at vente til Vakance““. Men læser man § 2 helt igennem lige til de sidste Linier, vil det ærede Medlem finde, at det netop er saadan, Forholdet er. Loven af 1904 bestemmer, at enhver Lærer, der ønsker at slippe af med disse Kirkebylærerforretninger, som saa skulle lægges over paa en Ringer, kan *straks* melde sig, saa skal det ske, saa skal Ringeren ansættes og Kirkebylæreren slippe derfor. Men saa har man samtidig taget Hensyn til Lærerne og tænkt, at der maaske var mange, som ikke brøde sig om at afstaa disse Forretninger til en Ringer, men vilde beholde dem, og det giver Loven Adgang til, idet den siger, at naar der bliver Vakance i Embedet, naar Læreren ikke længer sidder i det Embede, han nu indehaver, saa skal Forandringen ske. Det, som det ærede Medlem ønskede skulde ske, er altsaa gældende i fuldt Maal siden 1904, og enhver Lærer, der ønsker at slippe af med disse Forretninger, kan øjeblikkelig opnaa dette i Henhold til Loven og ogsaa saaledes som Loven er aftrykt her i § 2.

Hvad nu ellers angaar hele dette Forhold, og hvad angaar de til mig i sidste Møde rettede Spørgsmaal om Enkeltheder, om hvilke Ting der hører under Ringeren og hvilke der hører under Kirkebylæreren, skal jeg ikke opholde mig ved det her, men henviser til et ministerielt Cirkulære af 30. Juni 1904, hvor der er besvaret en Række af disse enkelte Spørgsmaal.

Om Hovedsagen vil jeg kun sige, at naar 2 Mænd have forskellige Forretninger, som de fælles skulle varetage, her altsaa Præsten og Kirkebylæreren, saa lempe de sig efter hinanden og ordne Forholdet paa den naturligste og rimeligste Maade, paa den Maade, der er mest hensynsfuld for begge Parter. Men hist og her kan der jo findes en Krakiler. Der kan findes en krakilsk Præst, og der kan vel ogsaa findes en krakilsk Lærer et eller andet Sted, eller Præsten kan komme med saa mange Naalestik, at Læreren til sidst ogsaa sætter sig paa Bagbenene, og saa følger Klammeri, Chikaneri og Smaadrilleri om alle disse Smaaforhold. At saadant sker undtagelsesvis — heldigvis er der kun

ganske enkelte Undtagelser mellem de mangfoldige Tilfælde, hvor Forholdene ere gode —, kan ingen som helst Magt paa Jorden, ikke en Gang et ministerielt Cirkulære, der vilde ordne disse Forhold, forhindre.

Det ærede Medlem for Bornholms Amts 2den Valgkreds (Ingvard Jensen) udtalte, at det burde være Kirkesangeren og ikke som nu Præsten, der bestemte de Melodier, der skulde bruges i Kirken. Ja, det er nu ikke saa ganske sikkert alligevel, at det bør være Kirkesangeren. Det kan jo let tænkes, at en Kirkesanger, som har megen Interesse for Sang, megen Interesse for Salmemelodier, saa snart han finder en ny Melodi, som han med sit musikalske Øre finder kønnere og bedre end den, som Menigheden har sunget maaske i et Par Menneskealdere, ønsker den ny Melodi indført, og det er ingenlunde altid det bedste. Ogsaa her mener jeg, at det samme Forhold maa være til Stede, som jeg nys nævnede. Er der et godt Forhold mellem Præsten og Kirkesangeren, vil Kirkesangeren, naar han har fundet en saadan Melodi, kunne tale med Præsten derom, og de kunne saa enes om at faa den indført i Stedet for en gammel Melodi; men i det hele mener jeg, man skal være varsom med for meget at indføre ny Melodier i Stedet for dem, Menigheden nu gennem lange Tider har været vant til at synge.

Det ærede Medlem for Møen (Emil Petersen) spurgte om Meningen med Bestemmelsen om de udlagte Haver. Der staar i Forslaget det samme, som allerede blev bestemt første Gang, dette Ting vedtog Skoleloven ved tredje Behandling, i November 1896; det er altsaa en Bestemmelse, man stadig har været enig om, og som jeg heller ikke ser nogen Grund til at søge Forandring i. I øvrigt skal jeg sige til det ærede Medlem, at de nærmere Bestemmelser med Hensyn til Haverne ere fastsatte ved Cirkulære 23. April 1900, altsaa straks efter at Loven af 1899 var udkommen.

Et enkelt Medlem har ønsket, at for Lærerne paa Opdragelsesanstalter burde Bestemmelsen om de 8 Aar ikke gælde, men hele deres Tjenestetid burde regnes med. Jeg tror, det er vanskeligt at gøre en saadan enkelt Undtagelse; saa vilde man ogsaa kunde sige, at det samme skulde gælde for Lærere paa Højskoler, paa Seminarier, Øvelsesskoler osv. Jeg tror, man gør rettest i at holde paa den foreslaede Grænse af 8 Aar i alle Virk-